

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2315

Vragen van het lid **Kostic** (PvdD) aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat over *milieu en gezondheidsschade industriële emissies* (ingezonden 12 mei 2025).

Mededeling van Staatssecretaris **Jansen** (Infrastructuur en Waterstaat) (ontvangen 28 mei 2025)

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht dat de Nederlandse industrie jaarlijks voor minstens 7 miljard euro aan milieu en gezondheidsschade veroorzaakt, en met de oproep van gezondheidsorganisaties, bezorgde omwonenden en milieuorganisaties om Nederlanders hier beter tegen te beschermen?^{1 2}

Vraag 2

Wat vindt u van het feit dat Nederlanders dubbel de dupe zijn; ze worden ziek en betalen daarnaast de rekening door onder meer zorguitgaven, kosten voor bodemsanering, verminderde arbeidsproductiviteit en stijgende waterzuiveringskosten?

Vraag 3

Bent u het ermee eens dat door het feit dat er vanaf 2026 op het thema gezonde lucht en tegengaan van geluidshinder wordt bezuinigd, de kans ook stijgt dat dit leidt tot o.a. hogere zorguitgaven, uitgaven voor bodemsanering, waardeverlies van woningen, ziekteverzuim én extra kosten voor waterzuivering? Zo ja, bent u het er dan mee eens dat dit niet alleen maatschappelijk, maar ook economisch onwenselijk is? Zo nee, op basis van welke onafhankelijke onderzoeken onderbouwt u dat?

¹ Trouw, «Een klein aantal bedrijven zorgt voor de meeste schade aan de natuur en de gezondheid van de mens», 21 april 2025 (<https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/een-klein-aantal-bedrijven-zorgt-voor-de-meeste-schade-aan-de-natuur-en-de-gezondheid-van-de-mens~b1b2fccb/>)

² Website Natuur en Milieu, «Vervuiling door de industrie kost Nederland minstens 7 miljard euro per jaar», 22 april 2025 (<https://natuurenmilieu.nl/nieuws-artikel/vervuiling-door-de-industrie/>)

Vraag 4

Bent u bereid om, voordat de definitieve keuzes vallen rond Prinsjesdag, in de afwegingen over de begroting vanaf 2026, ook mee te nemen welke sociale, milieu en gezondheidskosten (in euro's) kunnen worden voorkomen als er meer wordt geïnvesteerd in gezonde leefomgeving en versterking van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH), en deze informatie ook voor Prinsjesdag te delen met de Tweede Kamer? Zo nee, waarom weigert u de Kamer volledig te informeren?

Vraag 5

Wat gaat u doen om ervoor te zorgen dat er structureel geld beschikbaar blijft voor het versterken van het VTH-stelsel en daarmee het verbeteren van onze leefomgeving?

Vraag 6

Wat gaat u tot het einde van het jaar concreet doen om Nederlanders beter te beschermen tegen de schadelijke effecten van industriële emissies (graag een schets van concrete acties, afgezien van nog meer onderzoeken en dead-lines)?

Vraag 7

Hoe ziet u het feit dat sommige energie-intensieve sectoren, zoals de basismetaalindustrie, per euro toegevoegde waarde tot wel 37 eurocent schade veroorzaken? Hoe verhoudt zich dit tot het «de vervuiler betaalt»-principe?

Vraag 8

Wat is uw reactie op het feit dat slechts 10% van de bedrijven verantwoordelijk is voor 75% van de schade aan onze leefomgeving en welke concrete stappen gaat u wanneer nemen om dit aan te pakken?

Vraag 9

Hoe gaat u ervoor zorgen dat het marktfalen wordt opgelost en vervuilende activiteiten een financieel realistische prijs krijgen, zodat de maatschappelijke kosten niet langer worden afgewenteld op omwonenden en de maatschappij? Welke concrete acties van uw kant kunnen we daarin verwachten en welke tijdlijn hoort daarbij?

Vraag 10

Deelt u de opvatting dat de bescherming van de volksgezondheid centraal moet staan bij de vergunningverlening aan industriële bedrijven en dat dit juridische borging verdient (zeker gezien eerdere schandalen waaruit bleek dat de overheid omwonenden en hun leefomgeving onvoldoende heeft beschermd)?

Vraag 11

Bent u het ermee eens dat burgers veel te lang in de steek zijn gelaten door de overheid als het gaat om bescherming van hun gezondheid en omgeving tegen vervuilers, en dat het nu aan u is om zo snel mogelijk concrete resultaten te boeken om dit te verbeteren, in plaats van in jarenlange onderzoeken te blijven hangen? Zo nee, waarom laat u dan burgers weer in de steek?

Vraag 12

Hoe gaat u er – gelet op het feit dat het regelmatig voorkomt dat gegevens aangeleverd door bedrijven onbetrouwbaar of onvolledig waren en de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) er in november nog op wees dat emissiemetingen moeten worden uitgebreid en er meer immissiemetingen -metingen op het niveau van de leefomgeving- moeten plaatsvinden – op relatief korte termijn voor zorgen dat uitstootgegevens voortaan gebaseerd zijn op betrouwbare onafhankelijke metingen, waar de toezichthouders zoveel mogelijk direct toegang toe hebben in plaats van afhankelijk voor zijn van bedrijven, en welke concrete stappen met concrete deadlines/tijdpad horen daarbij?

Vraag 13

Op welke manier gaat u ervoor zorgen dat beter onafhankelijk inzicht komt in zowel de uitstoot van als de blootstelling aan schadelijke stoffen (graag ook een schets van concrete stappen en tijdlijn)?

Vraag 14

Ziet u een rol voor een onafhankelijke toezichthouder om meetgegevens te controleren of een landelijke, onafhankelijke meetdienst? Zo nee, hoe gaat u er dan voor zorgen dat de bestaande toezichthouders voldoende uitgerust zijn om goede controles te kunnen uitvoeren op met name grote, machtige bedrijven?

Vraag 15

Gaat u naar aanleiding van de conclusies inzake de informatiepositie van het bevoegd gezag ten opzichte van bedrijven (uit het juridische onderzoek over omgaan met vergunningen en onzekere risico's, waaraan gerefereerd wordt in de de Voortgangsbrief Industrie en Omwonenden[3]), ook daadwerkelijk werken aan regelgeving om de informatiepositie van het bevoegd gezag ten opzichte van bedrijven te verbeteren (bijvoorbeeld in het Bkl)? Kunt u toezeggen om nog dit jaar een concreet wijzigingsvoorstel in gang te zetten? Zo nee, wat gaat u dan wel concreet doen en per wanneer?

Vraag 16

Welke concrete stappen worden er gezet om de monitoring van industriële emissies te verbeteren, zodat deze fijnmazig, onafhankelijker en zoveel mogelijk realtime plaatsvinden?

Vraag 17

Welke concrete maatregelen neemt u om de omgevingsdiensten te versterken, zodat zij beter in staat zijn om de regels rond industriële emissies te handhaven?

Vraag 18

Hoe gaat u ervoor zorgen dat de blootstelling van omwonenden aan schadelijke stoffen beter in kaart wordt gebracht, bijvoorbeeld via biomonitoring?

Vraag 19

Bent u bereid om maatwerkafspraken met vervuilende bedrijven alleen aan te gaan wanneer er garanties zijn dat deze daadwerkelijk leiden tot wat gezondheidsexperts bestempelen als voldoende bescherming van de gezondheid van omwonenden, zoals door de Expertgroep Gezondheid is geadviseerd, waarbij een sterk uitgeruste toezichthouder de voortgang van afspraken monitort en waarbij als blijkt dat een bedrijf zich niet aan afspraken houdt er meteen harde sancties volgen?³ Zo niet, waarom laat u omwonenden weer in de steek?

Vraag 20

Kunt u deze vragen één voor één en binnen de daarvoor gestelde termijn beantwoorden?

Mededeling

Op 12 mei ontving ik Kamervragen van het lid Kostić (Partij voor de Dieren)⁴ over milieu en gezondheidsschade als gevolg van industriële emissies. De vragen zijn gesteld naar aanleiding van het rapport «Schade aan de leefomgeving door de Nederlandse industrie» van Natuur en Milieu⁵ en berichtgeving van dagblad Trouw⁶ over dit rapport.

³ Kamerstuk 28 089, nr. 335

⁴ Kamerstukken II, 2024–2025, 2025Z08996

⁵ Natuur en Milieu, 22 april 2025, «Schade aan de leefomgeving door de Nederlandse industrie» (Schone lucht, gezond leven? Niet voor iedereen | Natuur & Milieu)

⁶ Trouw, 21 april 2025, «Een klein aantal bedrijven zorgt voor de meeste schade aan de natuur en de gezondheid van de mens» (Een klein aantal bedrijven zorgt voor de meeste schade aan de natuur en de gezondheid van de mens | Trouw)

Het lukt helaas niet om de vragen binnen de gestelde termijn te beantwoorden. Dit komt omdat de antwoorden op deze schriftelijke vragen goed afgestemd moeten worden met zowel het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en het Ministerie van Klimaat en Groene Groei. Dit kost meer tijd.

Ik streef er naar u de antwoorden uiterlijk 23 juni, drie weken later dan de oorspronkelijk gestelde termijn, te sturen.